

بررسی تنوع و تراکم جوامع فیتوپلانکتونی در سواحل استان بوشهر

محسن نوری نژاد^{1*}؛ سهیلا امید²؛ فاطمه محسنی زاده¹؛ عبدالرسول اسماعیلی¹

¹ پژوهشکده میگوی کشور، موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، بوشهر

² موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، تهران

*مسئول مکاتبات: m.noorinezhad@gmail.com

چکیده: این اعتقاد وجود دارد که افزایش دمای زمین، توسعه سریع مناطق ساحلی، تردد و جابجایی گونه‌های مختلف پلانکتون‌ها به کمک آب توازن شناورها، بر تنوع و تراکم گونه‌های مختلف آبزیان مؤثر بوده است. به طوری که مطالعات انجام شده در خلیج دایای چین گویای آن است که از سال 1982 تا 2004 میلادی نسبت نیتروژن به فسفر از 1/377 به 49/09 رسیده و همچنین تنوع گونه‌های مختلف پلانکتونی و ماکروبن‌توز کاهش معناداری داشته است. روش تحقیق به منظور پایش و تعیین تأثیر فعالیت‌های مختلف انسانی بر محیط‌زیست در استان بوشهر، کیفیت آب محدوده بندرگاه، بوشهر و دلوار، از طریق پایش تراکم و تنوع فیتوپلانکتون‌ها به صورت فصلی از بهار 1393 تا بهار 1394 در 16 ایستگاه مورد بررسی قرار گرفت. نمونه‌برداری به کمک بطری روتنر از اعماق میانی هر ایستگاه انجام گردید. نمونه‌ها به کمک محلول لوگل تثبیت و در آزمایشگاه با استفاده از روش ته‌نشینی به مدت دو هفته و سیفون تغلیظ گردید. نتایج 42 جنس از چهار رده باسیلاریوفیسه، دینوفیسه، سیانوفیسه و هاپتوفیته به ترتیب با فراوانی سالانه 76، 17/7، 5/86 و 0/17 درصد شناسایی گردید. از گروه باسیلاریوفیسه‌ها، 27 جنس شناسایی شد که در این میان، جنس‌های کیتوسروس و باکتربااستروم به ترتیب با میانگین تراکم سالانه 3374 و 2276 عدد در لیتر دارای بیشترین فراوانی بوده و پس از آن جنس‌های *Cosinodiscus*، *Minidiscus*، *Thalasionema* و *Navicula* قرار داشتند. سیزده جنس از گروه دینوفیسه شناسایی گردید که در این میان جنس‌های سراتیوم و الکساندریوم به ترتیب با میانگین تراکم سالانه 1164 و 171 عدد در لیتر دارای بیشترین تراکم را داشتند. از گروه‌های سیانوفیسه و هاپتوفیته فقط جنس‌های اوسیلاتوریا و فایوسیسیتیز به ترتیب با میانگین تراکم سالانه 593 و 17/7 عدد در لیتر مشاهده و ثبت گردید. میانگین تراکم 10115 عدد در لیتر با انحراف معیار 6778 ثبت گردید. محاسبات آماری گویای افزایش معنادار شکوفایی فیتوپلانکتون‌ها در فصل‌های بهار و پاییز نسبت به فصل‌های تابستان و زمستان است. حداقل و حداکثر میانگین میزان شاخص تنوع گونه‌ای شانون وینر در کل منطقه مورد مطالعه به ترتیب 1/768 در فصل تابستان و 2/024 در فصل پاییز محاسبه و ثبت گردید.

کلیدواژه‌ها: فیتوپلانکتون، بندرگاه، دلوار، بوشهر